

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut – mistä niissä on kyse?

Osa 3: Globaalit säännöt

Investointisuoja ja -riitojenratkaisu

EU esitti 12. marraskuuta 2015 Yhdysvalloille pitkään valmistellun tekstiehdotuksen sopimuksen investointisuoja koskevaksi osuudeksi. EU:n ehdotus on neuvottelujen avaus, emmekä tiedä miten Yhdysvallat tulee siihen suhtautumaan. Varsinaiset neuvottelut EU:n ja Yhdysvaltojen välillä investointisuojusta pääsevät alkamaan ensi vuoden alkupuolella.

Suomi haluaa sopimuksella edistää suomalaisten sijoitusten oikeudenmukaista kohtelua Yhdysvalloissa ja siten tukea yritystemme kilpailukykyä ja kasvua. Suomen järjestelmä tarjoaa Suomessa laillisesti oleville amerikkalaisille yrityksille jo korkean suojan ja syrjimättömyyden. Haluamme, että Yhdysvallat tarjoaa vastaavan kohtelun suomalaisille toimijoille. Haluamme myös korostaa Suomen houkuttavuutta sijoituskohteena ja lisätä työllisyyden kannalta merkittäviä ulkomaisia suorja sijoituksia.

Ehdotuksella EU pyrkii vastaamaan esille nostettuihin huoliin investointisuojusta ja riitojenratkaisusta. Tärkeää on, että EU:n ehdottamat sopimusmääräykset antavat täyden oikeuden legitiimiin julkisen edun nimissä tehtyyn sääntelyyn esimerkiksi terveyteen, työntekijöiden suojeluun, kuluttajansuojaan tai ympäristönsuojeluun liittyen. Investointisuojasopimukset ja TTIP eivät anna suojaa laittomille sijoituksille, eikä sopimuksella suojella sijoittajien voitto-odotuksia. Sopimuksella suojellaan omaisuuden menetykseltä, joka johtuu sijoittajan mielivaltaisesta tai syrjivästä kohtelusta.

EU haluaa ehdotuksella turvata sopimuksen nojalla käytävän riitojen ratkaisun avoimuuden ja riitoja ratkaisevien tuomarien korkean osaamisen ja riippumattomuuden sekä luoda muutoksenhakumenettelyn. Valtion sekä sijoittajan kannalta on tärkeää, että riidat ratkaistaan mahdollisimman nopeasti samalla, kun nyt ehdotetulla muutoksenhakumenettelyllä voidaan korjata päätöksessä syntyneet mahdolliset vakavat virheet.